

Hiphop clubevent naar New York

**Danstheater Don't Hit
Mama verzorgde afgelopen
week drie clubevents
tijdens het tienjarig jubile-
um van het Hip-Hop Theater
Festival in New York. De cir-
kel is rond voor Nita Liem,
die in deze stad tien jaar
eerder inspiratie opdeed
voor de clubtheatervorm.**

BREGTJE SCHUDEL

Het is dinsdagavond en dertien dansers – vijf Nederlanders, acht Amerikanen – verkennen voor het eerst de ruimte van de Harlem Stage Gatehouse, nabij City College in New York. De dansers besnuffelen de ruimte, de naden in het witte podium, de vloer, de energie. Het tooneel is schematisch ingedeeld. De witte verhoging is het bos, het twee verdiepingen tellende zwarte podium de berg, in het midden bevinden zich de straat en het meer.

Een van de medewerkers heeft nog wel een aantal huishoudelijke mededelingen: niet op de ventilatiegaten staan, niet aan de als moderne kunst aandoende verwarming zitten en niet door de opening tussen het witte en het zwarte gordijn lopen.

Voor het jubilerende Hip-hop Theater Festival organiseert Nita Liem hier met haar danstheaterorganisatie Don't hit mama drie avonden lang een club event, geïnspireerd op de New Yorkse underground clubscene, maar toch helemaal eigen.

Liem (Indonesië, 1962) studeerde dansexpressie en raakte in 1986 gefascineerd door de hiphop. "Ik gaf de laatste twee jaar veel les in de Bijlmer en zag daar op straat eigenlijk spannender dingen gebeuren dan in de dansstudio," vertelt ze in de kleedkamer van de Harlem Stage Gatehouse. "Als je op de academie zit, leer je allemaal dezelfde taal. Je eigen, authentieke dansmateriaal ontdek je later pas. Ik raakte enorm uitgekeken op moderne dans. Hip-hop was de taal waarmee ik me het beste kon uitdrukken in mijn maatschappij. Het was veel meer *in your face*, uit het leven gegrepen. En het was geen dansvorm uit de westerse wereld, iets waar ik me als Aziatische vrouw in een westers werelddorp als Amsterdam mee kon verbinden."

Liem had al wel geproefd van de

originele Amerikaanse hiphopdans van de dansers die door de jaren heen in Amsterdam neerstreken, maar eind jaren negentig begon het toch te kriebelen. In 1999 vertrok Liem met een beurs naar New York waar ze in aanraking kwam met de underground clubscene. "Er is een connectie tussen New York, of Nieuw Amsterdam, en oud Amsterdam, maar tegelijkertijd is het ook anders. Ik kwam in New York op plekken zoals ik die in Nederland helemaal niet kende. Mensen gingen er naar een club – soms niet meer dan een geluidsstudio – om te dansen, en dan ook echt alleen om te dansen. Je komt in een T-shirtje, neemt zelf talkpoeder mee voor op de grond en duikt de wc in als je dorst hebt. Ze dansten er met een vuur en een verlangen om te laten zien dat ze leefden, die ik heel weinig in feestjes in Amsterdam vond. Daar draait het om de bieromzet. In Nederland is het podium – vaak nat van de drank – ook heel klein en het bargeedeelte heel groot."

Liem keerde terug naar Amsterdam en richtte een jaar later samen met partner Bart Deuss Don't hit mama op, dat einde dit jaar ook zijn tiende verjaardag viert.

Bezield door de New Yorkse clubscene ontwikkelde Liem een nieuw format, een clubevent met de collectieve energie van een club en de losse structuur van theater. "Eigenlijk doen we met Don't hit mama twee dingen," vertelt Deuss. "We doen theatervoorstellingen, zoals *Zwanenmeer/Bijlmermeer*, waarbij de mensen rustig op een stoel mogen zitten en kijken naar wat er op het toneel gebeurt. En dan zijn er de clubevents, omdat we merkten dat de hiphoptraditie waaruit we putten een sociale dansvorm is, die niet is bedacht om iets van artistieke waarde op toneel te doen, maar die juist is ontstaan om samen dingen te vieren of over te brengen." Don't hit mama's danceparty heeft de vibe van een club – het publiek loopt los door de ruimte en wordt aangemoedigd zelf ook mee te doen – met een theatrale structuur – de avond is in korte scènes aan elkaar geregen.

Deuss: "Je neemt de mensen eigenlijk mee op een reis. Je dompelt ze onder in een feestelijke atmosfeer waarbij ze, als ze willen, helemaal los kunnen gaan. Zoals bij een doorzwete en doorwaakte clubnacht, maar dan gecomprimeerd tot een voorstelling van anderhalf uur."

Nu Liem haar concept heeft teruggebracht naar New York, is de cirkel

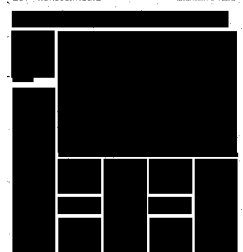
rond. Later dit seizoen hoopt ze met dit club event – *Full circle* – door Nederland te toeren, als "de financiën en de goden ons goed gezind zijn".

De eerste avondvoorstelling in New York had nog een enigszins intieme opkomst. 's Middags bij de schoolvoorstelling stonden tachtig tot honderd scholieren op de dansvloer, bij de avondvoorstelling de helft. Maar dat mocht de pret niet drukken. Iedere bezoeker werd door de dansers, waaronder het lokale trio de Bed-Stuy Veterans, als een oude bekende onthaald. "Welkom op Don't hit mama's dance party!" roept de Amerikaanse danser en host Holly Bass enthousiast. Moeiteloos krijgen ze de mensen mee bij een dansmove die begint met heftig hoofdknikken – "je weet toch wel hoe je 'ja' moet zeggen?" – om later de heupgewrichten te smeren bij *Thrusting exponentially* en de voetjes van de vloer te krijgen met een sambaroutine. Er is ook ruimte voor verstillings, zoals in de scène waarin Monstah Black – in glitterpumps en verkleed als gentlemanpiraat – *Nature boy* van Eden Abhez kweelt. "Wees vrij, geniet en *keep on exploring!*" drukt Nita Liem haar dansers voor aanvang al op het hart. De kern van de danceparty – en van het leven – in een notendop.

'In Amsterdam gaat het vooral om de bieromzet: grote bar, klein podium'

'Je neemt mensen mee op een doorzwete en doorwaakte clubnacht'

20 | kunst & media

Frits van Egters is cynisch, maar lijdt niet

Frits van Egters is cynisch, maar lijdt niet aan zijn eigen succes. Hij is een van de meest succesvolle Nederlandse regisseurs van de afgelopen jaren. Hij heeft onder andere geregisseerd de films *De vliegende Hollander* en *De vliegende Hollander 2*. Hij is ook een van de meest succesvolle Nederlandse regisseurs van de afgelopen jaren. Hij heeft onder andere geregisseerd de films *De vliegende Hollander* en *De vliegende Hollander 2*.

Don't hit Mama in New York: 'wees vrij, geniet en keep on exploring', drukt Nita Liem haar dansers op het hart.

FOTO MICHAEL PREMO